

Výkladové nejasnosti pri poberaní odmeny poslanca mestského zastupiteľstva za výkon funkcie orgánu komunálnej obchodnej spoločnosti

Autori v predkladanom príspevku analyzujú možnosť poberania odmeny poslancom mestského zastupiteľstva, ktorý súčasne vykonáva mandát (funkciu) v obchodnej spoločnosti s majetkovou účasťou totožného mesta (komunálna obchodná spoločnosť). V tomto zmysle sa zaoberajú právno-aplikačne nejednotnými prístupmi a snažia sa formulovať uspokojivé riešenie *de lege lata* aj *de lege ferenda*.

*In the presented article, the authors analyse the possibility of receiving a remuneration for a member of the city council who also performs a mandate (function) in a commercial company with the ownership share of the same city (municipal commercial company). In this sense, they deal with legally and non-uniform approaches and try to formulate a satisfactory solution *de lege lata* and *de lege ferenda*.*

FERENCI, J. – TOMAŠ, L.: Výkladové nejasnosti pri poberaní odmeny poslanca mestského zastupiteľstva za výkon funkcie orgánu komunálnej obchodnej spoločnosti; Justičná revue, 74, 2022, č. 8-9, s. 925 – 933.

Kľúčové slová: mesto, poslanec, odmena, obchodná spoločnosť.

Key words: city, deputy, reward, business company.

Právne predpisy/legislation: Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších ústavných zákonov; zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov; Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

I ÚVOD

Pôsobnosť zastupiteľstva jednotky územnej samosprávy v obchodnej spoločnosti je interdisciplinárna problematika. Stretáva sa tu verejnoprávna regulácia zákona o obecnom zriadení, ¹⁾ zákona o samosprávnych krajoch ²⁾ a ďalších verejnoprávných predpisov, napríklad ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, ³⁾ a regulácia vykonávaná predpismi prevažne súkromnoprávného charakteru, najmä Obchodným zákonníkom. ⁴⁾ Tento stret vyústil v priebehu viacerých rokov do množstva interpretačných problémov a protichodných záverov. ⁵⁾ Inak to nie je ani v prípade možností poberania odmien poslancami mestských zastupiteľstiev za realizáciu funkcie v orgáne obchodno-

právnej korporácie. V aplikačnej praxi najmä miest s tzv. dvojúrovňovým modelom územnej samosprávy (Košice, Bratislava) sa totiž opätovne vyskytujú prípady, keď je poslanec mestského zastupiteľstva zároveň členom kontrolného orgánu (najmä dozornej rady) obchodnej spoločnosti ⁶⁾ s majetkovou účasťou avizovaného (identického) mesta (tzv. komunálna obchodná spoločnosť). Exemplifikatívne ide o prípady, keď mesto disponuje podľa zakladateľskej listiny určitej akciovej spoločnosti prevažnou majetkovou účasťou v tejto obchodnej spoločnosti.

Fyzická osoba vystupujúca v tzv. dvojjedinej pozícii - (i) poslanca mestského zastupiteľstva a (ii) funkcionára obchodnej spoločnosti s majetkovou účasťou mesta, má podľa platnej a účinnej právnej úpravy nárok na náhradu preukázaných výdavkov s výkonom funkcie v predmetnej právnickej osobe. Interpretácie nejednoznačné je však hľadanie a nachádzanie odpovede na otázku, či poslanec v takomto postavení má súčasne nárok na odmenu vyplývajúcu z výkonu funkcie v štruktúrach avizovanej obchodnej spoločnosti (napríklad členstvo v dozornej rade obchodnej spoločnosti s majetkovou účasťou mesta).

Cieľom (výskumným zámerom) tohto príspevku je predostrieť náhľad na právno-teoreticky a právno-aplikačne zaujímavé momenty pertraktovanej platnej a účinnej právno-normatívnej regulácie a túto preskúmať nielen pri zohľadnení relevantných záverov odbornej a vedeckej spisby, ale aj vo svetle rozhodovacej praxe českých správnych súdnych autorít a Ústavného súdu Slovenskej republiky. V systematickej nadväznosti sa potom zameriavame na zhodnotenie platnej právnej úpravy *de lege lata* s vyhlídkou na jej obsahovú modifikáciu *de lege ferenda* .

II POBERANIE ODMENY POSLANCOM MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA ZA SIMULTÁNNY VÝKON FUNKCIE ORGÁNU OBCHODNEJ SPOLOČNOSTI S MAJETKOVOU ÚČASŤOU TOTOŽNÉHO MESTA

Úvodné úvahy k nastolenej problematike sa upínajú na relevantnú dikciu ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov. Predmetný ústavný zákon v čl. 2 ods. 1 vypočítava verejných funkcionárov, na ktorých sa tento ústavný zákon vzťahuje (aplikuje) z hľadiska jeho osobnej pôsobnosti. Podľa čl. 2 ods. 1 písm. q) ústavného zákona je ústavný zákon potrebné aplikovať aj vo vzťahu k poslancom mestských zastupiteľstiev a poslancom zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach.

Následne sa žiada koncentrovať pozornosť na normatívnu objektivizáciu nezlučiteľnosti (inkompatibility) niektorých funkcií, zamestnania činností, ako aj výnimky z predmetnej inkompatibility. V tomto zmysle

1) podľa čl. 5 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov verejný funkcionár nesmie byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze. Podľa čl. 5 ods. 4 písm. b) predmetného ústavného zákona sa potom nezlučiteľnosť s členstvom v orgáne podnikajúcej právnickej osoby (čl. 5 ods. 2 ústavného zákona) nevzťahuje na zastupovanie obce v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou obce. ⁷⁾ V nadväznosti na uvedené ústavodarca konečne ustanovil, že verejný funkcionár, ktorý vykonáva činnosti podľa čl. 5 ods. 4 písm. b) ústavného zákona, nesmie za ich výkon poberať odmenu a iné finančné plnenie okrem náhrady preukázaných výdavkov s výkonom tejto funkcie (čl. 5 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov *in fine* ; ďalej aj "prvý prístup").

2) Podľa prvej vety čl. 5 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (*in fine*) sa ustanovenie čl. 5 ods. 3 ústavného zákona nevzťahuje na verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. q) tohto ústavného zákona , teda na poslancov mestských zastupiteľstiev a poslancov zastupiteľstiev mestských častí Bratislave a v Košiciach, ⁸⁾ a písm.s) ústavného zákona, a na členov kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu podľa čl. 2 ods. 1 písm. zc) ústavného zákona (ďalej aj "druhý prístup").

Jadrom nastolenej právno-aplikačnej nejasnosti je otázka právnej kvalifikácie vzájomného pomeru právnych noriem uvedených pod bodom 1) a 2). Je zrejmé, že obe skupiny citovaných noriem vytvárajú priestor pre konkurujúcu (vzájomne rozpornú) interpretáciu, ktorá je v systematickej nadväznosti príčinou obtiažností v aplikačnej praxi.

Aplikáciou prvého prístupu možno s poukazom na čl. 5 ods. 3 v nadväznosti na čl. 5 ods. 4 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov evidentne dospieť k záveru, že výkon funkcie poslancov mestských zastupiteľstiev a poslancov zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach sa zlučuje so zastupovaním mesta v orgánoch obchodnej spoločnosti s majetkovou účasťou mesta. Poslanec, ktorý v takejto obchodnej spoločnosti zastáva funkciu, však nesmie za výkon tejto funkcie poberať odmenu. Čl. 5 ods. 5 predmetného ústavného zákona totiž pre tento prípad vyslovuje (*expressis verbis*) ustanovuje zákaz poberania poslaneckých odmien.

Druhý prístup prioritizuje vo vzťahu k nastolenému skutkovému stavu aplikáciu čl. 5 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, ktorý osobnú pôsobnosť zákazu členstva v orgáne podnikajúcej právnickej osoby na poslanca mestského zastupiteľstva a poslanca zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach plošne (*un bloc*) vylučuje. Keďže poslanec môže zastávať členstvo v orgáne predmetnej obchodnej spoločnosti, potom je zrejmé a logické, že zaň môže poberať aj odmenu.

Nachádzanie odpovede na predmetný rozpor nie je nijako jednoduché. Podľa nášho názoru sa žiada upriamiť pozornosť na viacero argumentačných schém.

Priorizáciu druhého prístupu by mohla odôvodniť aplikácia výkladového metaprávidla *in dubio pro libertate* , ktorá je najvyššími súdnymi autoritami používaná aj v odbore verejného práva. Obsahom tejto zásady je imperatív, podľa ktorého je v pochybnostiach potrebné dať priestor interpretácii, ktorá šetrí práva a slobody jednotlivca. Predpokladom jej aplikácie sú (i) rovnocenné a (ii) konkurujúce právne interpretácie, ktoré judikatúra vyjadruje rôznymi obratmi - napríklad " zákon pripúšťa dve možné riešenia", "zákon umožňuje viacero argumentačne podložených výkladov", "žiadna výkladová alternatíva nie je zjavne a jednoznačne presvedčivejšia než ostatné", "oba výklady dávajú zmysel", "právna otázka je sporná či nejasná". ⁹⁾ V takom prípade by teda z dôvodu snahy o ochranu práva poslanca, uvedeného v § 2 ods. 1 písm. q) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov na odmenu záväzný funkciev mestskej obchodnej spoločnosti, bolo možné zvoliť druhý prístup.

V prospech prvej alternatívy však svedčí omnoho viac celkom konkrétnych argumentačných línií. Konkrétne sa žiada vychádzať z/zo

- 1) zásady vylúčenia obsolentnosti a redundancie právnej normy,
- 2) zásady ochrany verejného záujmu,
- 3) pomeru čl. 5 ods. 3 , ods. 4, ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov na strane jednej a čl. 5 ods. 6 tohto ústavného zákona na strane druhej,
- 4) záverov odbornej a vedeckej spisby,
- 5) záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky,

6) záverov ústrednej štátnej správy a zákonodarcu.

Ad 1)

Je zrejmé, že druhý argumentačný prístup v podstate obsahovo neguje akýkoľvek priestor pre aplikáciu čl. 5 ods. 4 a ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, pretože možnosti použiteľnosti oboch odsekov vylučuje. Inak povedané, obsahovo širší čl. 5 ods. 6 predmetného ústavného zákona konzumuje legislatívne užšie konštruovaný čl. 5 ods. 4 a ods. 5 ústavného zákona. Toho zákonitým dôsledkom je potom ich vyjdenie z užívania. Zakotvenie čl. 5 ods. 4 a ods. 5 analyzovaného ústavného zákona teda v tomto prípade stráca akýkoľvek zmysel a stáva sa obsolétym. **To je však v rozpore so zásadou vylúčenia obsolentnosti a redundancie právnej normy.** Táto zásada materiálno-systematického výkladu spočíva v takej interpretácii, ktorá bráni vytváraniu obsolétnych a nadbytočných ustanovení. Znamená, že každé ustanovenie treba interpretovať tak, aby sa, pokiaľ to je možné, nestalo obsolétym (nepoužiteľným) alebo nadbytočným, teda vlastne len opakujúcim to, čo už je povedané iným ustanovením,¹⁰⁾ prípadne inou časťou totožného ustanovenia.

Ad 2)

Ďalej sa žiada dodať a podotknúť, že poslanecké právo na odmenu nie je absolútneho charakteru. V skutkových okolnostiach danej veci koliduje s potrebou ochrany verejného záujmu, ktorá sa konkretizuje v neodčerpávaní finančných prostriedkov z verejných rozpočtov na účel vyplácania poslaneckých odmien. Z toho je potom zrejmé, že kým právo na poslaneckú odmenu sleduje len individuálny (konkrétny) záujem jednotlivca (poslanca), záujem na úspore verejno-právnych prostriedkov obsiahnutých v rozpočtoch miest a obcí je záujmom verejným, teda záujmom, ktorý chce uspokojiť všetkých, alebo veľkú väčšinu spoločnosti,¹¹⁾ pričom jeho nositeľom je v okolnostiach konkrétnej veci obyvateľstvo konkrétneho mesta. Netreba tiež zabúdať, že použitie výkladového pravidla " *in dubio pro libertate* " najvyššie súdne authority, napríklad Najvyšší správny súd Českej republiky, nezriedka odmietajú práve s poukazom na verejný záujem, ktorý na prvý pohľad (*prima facie*) prevažuje nad záujmom súkromným.

Ad 3)

Správnosti prvého záveru nasvedčuje aj vzájomný pomer (i) čl. 5 ods. 3 , ods. 4 , ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov na strane jednej a (ii) čl. 5 ods. 6 tohto ústavného zákona na strane druhej. Ako už bolo uvedené skôr, možnosti aplikácie čl. 5 ods. 3 , ods. 4 a ods. 5 predmetného ústavného zákona sú užšie, pretože ich možno aplikovať len na obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou mesta. Tieto ustanovenia sú teda špeciálnym predpisom (*lex specialis*). V porovnaní s tým čl. 5 ods. 6 analyzovaného ústavného zákona možno použiť vo vzťahu k akýmkoľvek obchodným spoločnostiam. Tento odsek je teda generálnym predpisom (*lex generalis*). **Z takto vymedzeného pomeru potom pre zastupovanie mesta v mestských obchodných spoločnostiach vyplýva právno-aplikačná prednosť špeciálnych ustanovení, teda čl. 5 ods. 3 , ods. 4 a ods. 5 ústavného zákona , pred všeobecným ustanovením (čl. 5 ods. 6 ústavného zákona).** Režim článku 5 ods. 6 ústavného zákona sa teda vzťahuje napríklad na situácie, kedy je poslanec mestských zastupiteľstiev a poslanec zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach konateľom vo "svojej vlastnej" obchodnej spoločnosti, teda obchodnej spoločnosti, v ktorej mesto nevykazuje nijakú majetkovú účasť. V takom prípade poslanec môže poberať odmenu za výkon funkcie príslušného orgánu obchodnej spoločnosti (napr. člena dozornej rady). V opačnom prípade, teda pokiaľ poslanec zastáva funkciu v mestskej obchodnej spoločnosti, je poberanie poslaneckej odmeny vylúčené ústavným zákonom.

Ad 4)

Možno tiež poukázať na odbornú spisbu, ktorá rovnako preferuje prvý prístup. Doktrína k čl. 5 ods. 4 a ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov uvádza: *"Odsek 5 dopĺňa odsek 4, keďže vyžaduje, aby verejný funkcionár vykonávajúci činnosti podľa odseku 4 nepoberal za ich výkon odmenu a iné finančné plnenie okrem náhrady preukázaných výdavkov s výkonom tejto funkcie."* ¹²⁾

Ad 5)

Žiada sa tiež koncentrovať pozornosť na argumentačné línie vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, napríklad na uznesenie sp. zn. III. ÚS 12/09 zo dňa 21. apríla 2009. Z avizovaného uznesenia vyplýva, že zmyslom a účelom ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov je - zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií, spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie, a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. V záujme tohto cieľa, ako poukazuje ústavná súdna prax, ukladá uvedený ústavný zákon verejným funkcionárom (najmä v čl. 4, 5, 6 a 8) rôzne povinnosti a obmedzenia týkajúce sa vlastného výkonu verejnej funkcie alebo výkonu činností, funkcií a zamestnaní nezlučiteľných so zastávanou verejnou funkciou. ¹³⁾ Súčasťou týchto obmedzení je aj zákaz výkonu činností a funkcií v orgánoch právnických osôb zriadených na výkon podnikateľskej činnosti, nezlučiteľných so zastávanou verejnou funkciou (inkompatibilita), ustanovený v čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Tento zákaz je, podľa mienky ústavnej rozhodovacej činnosti, obmedzený ustanovením čl. 5 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu za podmienky vyplývajúcej z čl. 5 ods. 5 uvedeného ústavného zákona, podľa ktorej sa obmedzenie vzťahuje na subjekty vykonávajúce podnikateľskú činnosť iba vtedy, ak sa za členstvo v nich neposkytuje finančná odmena.

Ad 6)

Napokon treba upriamiť pozornosť na dôvodovú správu k novele vykonanej ústavným zákonom č. 66/2019 Z. z., ktorá uvažuje o zákaze poberania poslaneckých odmien, a rovnako tak na prípis Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 22784/2021-110 zo dňa 5. mája 2021. Z predmetného prípisu v podstatnom rezultuje, že z hľadiska systematického členenia úpravy obsiahnutej v čl. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, respektíve jeho jednotlivých odsekov, je úprava zákazu poberať odmenu za výkon vybraných činností začlenená do odseku 5. Z gramatického (jazykového) výkladu vyplýva, že úmyslom zákonodarcu nebolo *expressis verbis* zahrnúť odsek 5 do výpočtu ustanovení, respektíve odsekov zmienených na začiatku vety. **Zákonodarca teda výslovne nevyňal poslancov mestských zastupiteľstiev a poslancov mestských častí v Bratislave a v Košiciach zo zákazu poberať odmenu za výkon vybraných činností. To vedie k interpretácii, že poslanec mestského zastupiteľstva a poslanec mestskej časti v Bratislave a v Košiciach, ktorý zastupuje mesto v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou mesta, má v zmysle čl. 5 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov nárok len na náhradu preukázaných výdavkov, ktoré vznikli striktne v príčinnej súvislosti s výkonom jeho funkcie.**

Treba však jedným dychom dodať, že poslanec nesmie poberať odmenu za výkon funkcie orgánu mestskej obchodnej spoločnosti iba v prípade, ak v danej obchodnej spoločnosti zastupuje (vykonáva práva) mesto, v ktorom bol za poslanca zvolený. Odmenu za výkon takejto funkcie môže poslanec poberať napríklad vtedy, ak poslanecký mandát získal v jednom meste, pričom súčasne vykonáva určitú funkciu v obchodnej spoločnosti s majetkovou účasťou iného mesta, a to z pozície verejné záujmy

nereprezentujúceho súkromnoprávneho subjektu. Povedané inak, v prvom prípade sa na poslanca vzťahuje špeciálny režim (*lex specialis*) čl. 5 ods. 3 , ods. 4 , ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, kým v druhom prípade sa aplikuje všeobecný režim (*lex generalis*) prezentovaný v čl. 5 ods. 6 predmetného ústavného zákona .

III ZÁVER

Záverom možno ustáliť, v rovine právneho vedomia *de lege lata* uzavrieť, že právno-normatívna regulácia obsiahnutá v čl. 5 ods. 3 , ods. 4 a ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov na strane jednej a v čl. 5 ods. 6 avizovaného ústavného zákona na strane druhej pripúšťa konkurujúcu interpretáciu, ktorá toho času (*de lege lata*) vedie k nerovnakým (rozporuplným) právnym záverom.

V aplikačnej praxi je pri poslancoch uvedených v § 2 ods. 1 písm. q) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov zastávajúcich funkcie v mestských obchodných spoločnostiach so zreteľom na kvalitatívne i kvantitatívne vyčerpávajúcu interpretačnú a právno-argumentačnú schému zvoliť aplikáciu čl. 5 ods. 3 , ods. 4 a ods. 5 predmetného ústavného zákona . V konkrétnostiach to potom znamená, že s právnym zreteľom na (i) zásadu vylúčenia obsolétosti a redundancie právnej normy, (ii) potrebu ochrany verejného záujmu, (iii) pomer čl. 5 ods. 3 , ods. 4 a ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov na strane jednej a čl. 5 ods. 6 spomenutého ústavného zákona na strane druhej, (iv) závery odbornej spisby, (v) vývody Ústavného súdu Slovenskej republiky a (vi) ministerský výklad - nesmie poslanec mestských zastupiteľstiev a poslanec zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach za výkon avizovanej funkcie poberať odmenu. Poslanec normatívne objektivizovaný v čl. 2 ods. 1 písm. q) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov však nesmie za výkon funkcie orgánu mestskej obchodnej spoločnosti poberať odmenu iba a jedine v tom prípade, ak v danej obchodnej spoločnosti zastupuje mesto, v ktorom získal poslanecký mandát (ochrana verejného záujmu). V opačnom prípade (súkromný záujem) je poberanie poslaneckej odmeny možné a právne prípustné.

Toľko záverom z pohľadu *de lege lata* . V rovine *de lege ferenda* je však nesporné a z pohľadu adresátov právno-normatívnej regulácie celkom istotne nežiaduce, že ústavodarca v platnej právnej regulácii na ústavno-právnej úrovni vytvoril segment, ktorý nemožno ponímať, interpretovať a následne aplikovať s určitou dávkou istoty. Uvedený deficit podčiarkuje a zvýrazňuje tá relevantná skutočnosť, že v aplikačnej praxi odmena poslancov za výkon funkcie v štruktúre komunálnej obchodnej spoločnosti nečiní niekoľko eur, ale nezriedka ide aj o čiastky rátané v miliónoch eur. Je potom len zřejmé a logické, že jednotlivé skupiny adresátov ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, najmä poslanci podľa čl. 2 ods. 1 písm. q) tohto ústavného zákona , zástupcovia advokátskej praxe, ústredná štátna správa, vedecká spisba alebo obyvatelia príslušných miest (občan) sa v aplikačnej a aj realizačnej praxi usilujú o taký výklad, ktorý vhodne pokrýva nimi sledovaný záujem.

Avizovaný nedostatok vo veci inkompatibility výkonu verejnej funkcie, zrejme primárne legislatívno-technického charakteru, však nie je v dikcii ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov jediný. Možno tu poukázať aj na ďalšie nedostatky dosahujúce na veci inkompatibility, exemplifikatívne na deficit prezentovaný v komentári k zákonu o samosprávnych krajoch, na ktorom participoval aj spoluautor tohto príspevku. Tak napríklad štvrtá veta čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu znie: " *Rozhodnutie orgánu podľa odseku 1 písm. b) sa doručí aj starostovi obce alebo zástupcovi starostu obce, ak konanie smeruje proti starostovi, rozhodnutie orgánu podľa odseku 1 písm. c) sa doručí aj predsedovi vyššieho územného celku alebo podpredsedovi vyššieho územného celku, ak konanie smeruje proti predsedovi vyššieho územného celku, a rozhodnutie orgánu podľa odseku 1*

písm.d) sa doručí aj predsedovi akademického senátu verejnej vysokej školy. " Doslovným výkladom citovanej dikcie by sa malo podpredsedovi vyššieho územného celku doručovať rozhodnutie orgánu podľa čl. 9 ods. 1 písm. c) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu , teda rozhodnutie zastupiteľstva samosprávneho kraja ako orgánu vykonávajúceho konanie podľa predmetného ústavného zákona. Od účinnosti novely vykonanej ústavným zákonom č. 66/2019 Z.z.však voči predsedovi vyššieho územného celku nekoná zastupiteľstvo samosprávneho kraja, ale príslušný výbor Národnej rady Slovenskej republiky - Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií. ¹⁴⁾

So zreteľom na tu prezentované a aj na príkladeuvedené pretrvávajúce nedostatky normatívnych riešení ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov zastávame názor, že z pohľadu *de lege ferenda* by ich pre materiálne naplnenie imperatívu právnej istoty bolo žiaduce eliminovať vhodne namiereným legislatívnym zásahom. Netreba totiž zabúdať na relatívnu ohraničenosť možností právnej interpretácie. Úlohu výkladu jednoducho nemožno apoteózovať. Akokoľvek mierená právna interpretácia totiž nemá a ani nemôže mať charakter normotvorného procesu. ¹⁵⁾

ZDROJE POUŽITÝCH ÚDAJOV

1. BRÖSTL, A. a kol. *Teória práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 199 s. ISBN 9788073804251.
2. FÁBRY, B. - KASINEC, R. - TURČAN, M. *Teória práva*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 360 s. ISBN 9788081685958.
3. FILIČKO, V. Zásada *lex specialis* a jej ne/správna aplikácia v súdnej praxi. Vedľajší účastník v exekučnom konaní. In BRÖSTL, A. - BREICHOVÁ LAPČÁKOVÁ, M. - ŠTRKOLEC, M. (eds.) *Základné zásady v rozhodovacej činnosti súdnej moci. Zborník vedeckých prác doktorandov*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2014, s. 266 - 273. ISBN 9788081521201.
4. FRONC, J. Výklad ve prospěch adresátů správního práva a jeho limity. In *Správní právo*, roč. 53, 2020, č. 7, s. 358 - s. 382. ISSN 0139-6005.
5. IKRÉNYI, P.- JAKUBČOVÁ, L. *Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone verejných funkcionárov. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, 156 s. ISBN 9788057101192.
6. KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o obecnom zriadení. Komentár*. Bratislava: Eurokódex, 2018, 198 s. ISBN 9788081550799.
7. SOKOL, M. Corporate Governance a základné povinnosti štatutárnych orgánov. In *GRANTjournal: European Grant Projects, Results, Research & Development, Science*. Roč. 10, 2021, č. 1, s. 41 - 45. ISSN 1805-062X.
8. SUCHOŽA, J.- HUSÁR, J. a kol. *Obchodný zákonník súvisiace predpisy. Komentár*. Bratislava: EUROUNION, 2007. 1023 s. ISBN 9788088984986.
9. ŠTRKOLEC, M. Vybrané otázky abstraktnej a konkrétnej ochrany ústavnosti v Slovenskej republike. In VOJČÍK, P.- FILIČKO, V.(eds.) *Ochrana osôb v európskom právnom prostredí; zborník vedeckých prác z medzinárodnej konferencie*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2014, s. 195 - 213. ISBN 9788081522352.
10. TEKELI, J.- HOFFMANN, M.- TOMAŠ, L. *Zákon o obecnom zriadení. Komentár*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, 920 s. ISBN 9788057103592.
11. TEKELI, J. *Nakladanie s majetkom obce*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, 120 s. ISBN 9788081688324.
12. TEKELI, J. - TOMAŠ, L. - HOFFMANN, M. *Zákon o samosprávnych krajoch. Komentár*. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 436 - 437.
13. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 24/07 zo dňa 17. apríla 2007.
14. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS165/07 zo dňa 11. októbra 2007.
15. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS177/07 zo dňa 25. októbra 2007.
16. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS172/07 zo dňa 13. marca 2008.

17. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 92/07 zo dňa 5. júna 2008.
18. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 93/07 zo dňa 5. júna 2008.
19. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS141/2010 zo dňa 4. mája 2010.
20. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS6/2011 zo dňa 8. marca 2011.
21. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS132/2015 zo dňa 30. júna 2015.
22. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS116/2015 zo dňa 14. júla 2015.
23. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS140/2015 zo dňa 14. júla 2015.
24. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 12/09 zo dňa 21. apríla 2009.
25. Prípis Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 22784/2021-110 zo dňa 5. mája 2021.

- 1) Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- 2) Zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.
- 3) Ústavný zákon č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších ústavných zákonov.
- 4) Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
- 5) K tomu podrobne pozri TEKELI, J. *Nakladanie s majetkom obce*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, s. 92 a nasl.
- 6) K tomu pozri napríklad HUSÁR, J. Komentár k § 137 a nasl. Obchodného zákonníka . In SUCHOŽA, J.- HUSÁR, J. a kol. *Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár*. Bratislava: EUROUNION, 2007, s. 316 a nasl.
- 7) Treba dodať, že s poukazom na § 29a zákona o obecnom zriadení sa citovaná dikcia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov vzťahuje aj na mestá. Podľa tohto ustanovenia: "Ak sa v tomto zákone alebo osobitnom predpise používa slovo "obec", rozumie sa tým aj mesto, ak z tohto zákona alebo z osobitného predpisu nevyplýva, že ich ustanovenia sa vzťahujú len na obec alebo len na mesto."
- 8) Podľa čl. 5 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov: "Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa nevzťahujú na verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. q) a s) a na členov kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu podľa čl. 2 ods. 1 písm. zc) . Zákaz podľa odseku 2 sa nevzťahuje na starostov obcí."
- 9) FRONC, J. Výklad ve prospěch adresátů správního práva a jeho limity. In *Správní právo*, roč. 53, 2020, č. 7, s. 361.
- 10) FÁBRY, B. - KASINEC, R. - TURČAN, M. *Teória práva*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, s. 283.
- 11) Porovnaj TEKELI, J. Komentár k § 13 zákona o obecnom zriadení . In TEKELI, J.- HOFFMANN, M.- TOMAŠ, L. *Zákon o obecnom zriadení. Komentár*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, s. 568. Pozri tiež KOŠIČIAROVÁ, S. *Zákon o obecnom zriadení. Komentár*. Bratislava: Eurokódex, 2018, s. 81 a nasl.
- 12) IKRÉNYI, P.- JAKUBČOVÁ, L. *Ústavný zákon č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone verejných funkcionárov. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 63.
- 13) Rovnako tak nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 24/07 zo dňa 17. apríla 2007, sp. zn. III. ÚS 165/07 zo dňa 11. októbra 2007, sp. zn. IV. ÚS 177/07 zo dňa 25. októbra 2007, sp. zn. I. ÚS 172/07 zo dňa 13. marca 2008, sp. zn. I. ÚS 92/07 zo dňa 5. júna 2008, sp. zn. I. ÚS 93/07 zo dňa 5. júna 2008, sp. zn. III. ÚS 141/2010 zo dňa 4. mája 2010, sp. zn. III. ÚS 6/2011 zo dňa 8. marca 2011, sp. zn. III. ÚS 132/2015 zo dňa 30. júna 2015, sp. zn. III. ÚS 116/2015 zo dňa 14. júla 2015, sp. zn. III. ÚS 140/2015 zo dňa 14. júla 2015.
- 14) Pozri TEKELI, J.- TOMAŠ, L.- HOFFMANN, M. *Zákon o samosprávnych krajoch. Komentár*. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 436 - 437.
- 15) Pozri KANÁRIK, I. Výklad práva. In BRÖSTL, A. a kol. *Teória práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 141.



JUDr. Lukáš Tomaš



Podobné články

Zmluva o výkone funkcie a odborná starostlivosť orgánov o...

1. 2. 2019 ■ doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL.M. ■ prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc. ■ doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D. ■ JUDr. Radovan Pala, PhD., LL.M ■ JUDr. Andrea Moravčíková, PhD. ■ doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD. ■ JUDr. Branislav Pospíšil, PhD.

Návrh novelizácie Občianskeho zákonníka a právo obchodníc...

1. 12. 2018 ■ doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD.

Delegácia obchodného vedenia a jej právne následky

1. 6. 2018 ■ Mgr. Daniela Hlobíková

Obchodná spoločnosť v kríze

1. 8. 2017 ■ doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL.M.

Prostriedky ochrany veriteľa obchodnej spoločnosti pri za...

1. 8. 2017 ■ JUDr. Dominika Cukerová, PhD.

Súvisiace právne predpisy a komentáre

357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov...

Schválený 26. 5. 2004 ■ Účinný 1. 10. 2004 ■ Novelizovaný: 1. 1. 2020

369/1990 Zb. o obecnom zriadení...

Schválený 6. 9. 1990 ■ Účinný 24. 11. 1990 ■ Novelizovaný: 1. 11. 2023

302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajo...

Schválený 4. 7. 2001 ■ Účinný 1. 12. 2001 ■ Novelizovaný: 1. 4. 2024